

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Milana Procházky a soudců JUDr. Ing. Venduly Sochorové a Mgr. Karla Černína, Ph.D. ve věci

žalobce: **Ing. M. K.**
zastoupený advokátkou JUDr. Ilonou Chladovou
sídlem Hostinského 2282/4, 612 00 Brno

proti
žalovanému: **Krajský úřad Zlínského kraje**
sídlem tř. Tomáše Bati 21, 761 90 Zlín

za účasti: **EG.D, a.s.**
sídlem Lidická 1873/36, 602 00 Brno

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 3. 11. 2020, č. j. KUZL 73286/2020, ve znění
opravného rozhodnutí žalovaného ze dne 3. 11. 2020, č. j. KUZL 73366/2020

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému se náhrada nákladů řízení nepřiznává.
- IV. Osoba zúčastněná na řízení nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Městský úřad Uherské Hradiště vydal dne 25. 8. 2020, pod č. j. MUUH-SPŽ/42086/2019/No/VŘ 31, rozhodnutí, kterým rozhodl ve výroku I. podle ustanovení § 24 odst. 3 písm. a) bod 2. zákona č. 184/2006 Sb., o odnětí nebo omezení vlastnického práva k pozemku nebo stavbě („zákon o vyvlastnění“), o omezení vlastnického práva zřízením věcného břemene k pozemku parc. č. A o výměře 1557 m², zapsaného na LV č. 285 v k. ú. B. u U. H., potřebného v rozsahu výměry 87 m² ve prospěch vyvlastnitele, společnosti E. ON Distribuce a.s. (v důsledku přeměny společnosti nyní společnost EG.D, a. s.). Věcné břemeno spočívá v povinnosti strpět na předmětném pozemku zřízení, umístění, provozování a udržování objektu „SO 411 – přeložka vedení VN v km 8,570-12,400“, zřízené v rámci veřejně prospěšné stavby „D55 trasy 5507 Babice – Staré Město“. Výrokem II. stanovil městský úřad náhradu za omezení vlastnického práva vyvlastněním věcného břemene pro žalobce (soud v rámci správního soudnictví není nadán pravomocí vztahující se ke sporům o výši náhrady). Výrokem III. určil vyvlastniteli povinnost zahájit uskutečnění účelu vyvlastnění ve lhůtě do 4 let od nabytí právní moci rozhodnutí a výrokem IV. jej vyzval k úhradě nákladů spojených s vyhotovením znaleckého posudku.
2. Žalobce podal proti rozhodnutí o vyvlastnění odvolání ze dne 9. 6. 2020. Žalovaný na základě zjištěných skutečností rozhodnutí městského úřadu změnil napadeným rozhodnutím ze dne 3. 11. 2020, č. j. č. j. KUZL 73286/2020 tak, že ve výrokové části upřesnil části týkající se vymezení časové působnosti použitých právních předpisů. Dále ve výroku II. (týkajícího se náhrady za omezení vlastnického práva) opravil rozsah dotčení pozemku parc. č. A v k. ú. B. u U. H. z 15 m² na 87 m² a do výroku IV. doplnil slovní vyjádření částky za vyhotovení znaleckého posudku. Ve zbylé části rozhodnutí městského úřadu potvrdil. Opravným rozhodnutím ze dne 3. 11. 2020, č. j. KUZL 73366/2020, žalovaný vypustil v části týkající se účastníků řízení text Ing. Z. V., včetně jeho data narození a adresy a nahradil jej textem M. K., nar. X, Č. 298, L.“.

II. Obsah žaloby

3. Žalobce ve včas podané žalobě uvedl, že žaloba směřuje vůči výroku I. napadeného rozhodnutí žalovaného ve spojení s rozhodnutím městského úřadu, konkrétně tedy vůči omezení vlastnického práva zřízením věcného břemene na pozemku parc. č. A v k. ú. B. u U. H. o výměře 87 m².
4. Jedním z požadavků kladených na žadatele v rámci vyvlastňovacího řízení, na jehož základě má omezení vlastnického práva nastat, je právní titul. Správní úřady mají povinnost tento právní titul v řízení zkoumat. V daném případě je právním titulem pro vyvlastnění rozhodnutí o umístění stavby ze dne 16. 9. 2010 a rozhodnutí o prodloužení platnosti územního rozhodnutí ze dne 17. 1. 2011. Tato rozhodnutí považuje za nicotná, neboť v daném řízení byl za vlastníka předmětných pozemků a účastníka řízení označován pan J. B., který však v době vedení daných řízení již nežil, a tedy nemohl být účastníkem daných řízení.
5. O existenci územního řízení se žalobce dozvěděl až v rámci vyvlastňovacího řízení. Proti územnímu rozhodnutí podal odvolání, jež bylo žalovaným zamítnuto. Dále podal návrh prohlášení nicotnosti daných rozhodnutí, avšak správní orgán neshledal důvody pro zahájení řízení o prohlášení nicotnosti.

6. V rámci řízení o umístění stavby správní orgány nesprávně označili pana B. jako osobu neznámou. Osoba byla dostatečně identifikována a mohla být dohledána. Pokud správní orgán tuto osobu nenašel v evidenci obyvatel, jednalo se o skutečnost nasvědčující tomu, že se nejedná o žijící osobu. Správní orgán měl učinit veškeré úkony směřující ke ztotožnění osoby. Městský úřad se uspokojil pouze se sdělením Ministerstva dopravy ze dne 10. 6. 2009, jehož přílohou byla kopie dopisu Ministerstva vnitra ze dne 5. 6. 2009. Z nich vyplynulo, že pan B. nebyl dle zadaných údajů v systému evidence obyvatel nalezen.
7. Správní orgán chybně vyhodnotil účastnictví pana B., neboť jakožto vlastník pozemku byl dle § 85 odst. 2 písm. a) zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (dále jen „stavebního zákona“), v postavení účastníka řízení dle § 27 odst. 1 správního řádu. Panu B. měl být ustanoven opatrovník, což se nestalo.
8. Z úmrtního listu je zjistitelné, že pan B. zemřel X. Vzhledem k této skutečnosti trpí rozhodnutí o umístění stavby ze dne 16. 9. 2010, jakož i rozhodnutí o prodloužení platnosti územního rozhodnutí ze dne 17. 1. 2011, vadou nicnosti, neboť osobu která ztratila právní subjektivitu nelze zavazovat k právům, povinnostem či oprávněním. Na nicotné rozhodnutí se přitom hledí jako by vůbec neexistovalo, k čemuž žalobce odkázal na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 5. 2008, č. j. 8 Afs 78/2006-74.
9. Vzhledem k nicotnosti daných rozhodnutí, nemohla být tato rozhodnutí právním titulem ve vyvlastňovacím řízení. Žalobce proto navrhl, aby soud napadené rozhodnutí žalovaného zrušil.

III. Vyjádření žalovaného

10. Žalovaný ve vyjádření k žalobě navrhl žalobu zamítnout. Stavební úřad v době vedení správních řízení v letech 2009 – 2011 (řízení o umístění stavby a řízení o prodloužení platnosti územního rozhodnutí) neměl indicie o smrti pana B., neboť nebyl nalezen v informačním systému evidence obyvatel dle údajů zadaných žadatelem. V souladu s údaji uvedenými v katastru nemovitostí jej správní orgány považovaly za vlastníka pozemků parc. č. A a parc. č. B v k. ú. B. u U. H., tedy za účastníka územního řízení ve smyslu stavebního zákona.
11. Stavební úřad považoval pana B. za osobu neznámou a z tohoto důvodu mu doručoval veřejnou vyhláškou. V době vedení daných řízení se účastník dle § 85 odst. 2 písm. a) stavebního zákona nepovažoval za účastníka dle § 27 odst. 1 správního řádu. Stavebnímu úřadu tak dle § 32 odst. 4 písm. e) ve spojení s § 32 odst. 5 správního řádu nevznikla povinnost ustanovit mu opatrovníka.

IV. Posouzení věci soudem

12. O žalobě soud rozhodl bez nařízení jednání v souladu s § 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního („s. ř. s“).
13. Dospěl k závěru, že žaloba **není důvodná**.
14. Dle § 24 odst. 3 písm. a) bod 2 zákona o vyvlastnění *rozhodne vyvlastňovací úřad výroky o vyvlastnění práv k pozemku nebo ke stavbě o omezení vlastnického práva k pozemku nebo ke stavbě zřízením věcného břemene ve prospěch vyvlastnítele a vymezí jeho obsah*.
15. Podle § 28 odst. 1 zákona o vyvlastnění *lze výrok podle § 24 odst. 3 zákona o vyvlastnění přezkoumat v řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu*. Soud tak v souladu s tímto ustanovením přezkoumal výrok I. napadeného rozhodnutí žalovaného.

16. Na základě ustanovení § 170 odst. 1 písm. a) stavebního zákona *lze práva k pozemkům a stavbám, potřebná pro uskutečnění staveb nebo jiných veřejně prospěšných opatření podle tohoto zákona, odejmout nebo omezit, jsou-li vymezeny ve vydané územně plánovací dokumentaci a jde-li o veřejně prospěšnou stavbu dopravní a technické infrastruktury, včetně plochy nezbytné k zajištění její výstavby a řádného užívání pro stanovený účel.*
17. Žalobce žalobou napadl rozhodnutí žalovaného č. j. KUZL 73286/2020. Žalovaný v návaznosti na toto rozhodnutí vydal ve stejný den opravné rozhodnutí č. j. KUZL 73366/2020. Opravné rozhodnutí (jakkoli formálně samostatné) představuje součást rozhodnutí meritorního. Takové rozhodnutí nezakládá nový právní či skutkový stav, nýbrž pouze opravuje zjevná pochybení při vyhotovování písemného rozhodnutí. Opravné rozhodnutí tak pouze formálně navozuje situaci, která zde po stránce materiální již byla. V daném případě se oprava týkala zřejmě nesprávnosti – účastenství žalobce. Vzhledem ke skutečnosti, že se oprava týkala i výrokové části, žalovaný správně k odstranění svého pochybení zvolil formu opravného rozhodnutí. Soud proto přezkoumal napadené rozhodnutí ve znění opravného rozhodnutí.
18. Žalobce namítal, že územní rozhodnutí o umístění stavby, jakož i rozhodnutí, jímž byla prodloužena platnost územního rozhodnutí, jsou nicotná, a proto nemohla být právním titulem v rámci vyvlastňovacího řízení.
19. Soud poznamenává, že za nicotné rozhodnutí je možné považovat takové rozhodnutí, které je stíženo nejzávažnějšími a nezhojitelnými vadami. Takové rozhodnutí není schopno vyvolat právní účinky, na rozdíl od rozhodnutí, které trpí „běžnou“ nezákonností (usnesení rozšířeného senátu ze dne 12. 3. 2013, č. j. 7 As 100/2010 - 65, č. 2837/2013 Sb. NSS).
20. Otázkou, zda nezákonné vymezení účastníků (resp. jejich opomenutí) může vést k nicotnosti rozhodnutí na podkladě totožného případu, se již zabýval Krajský soud v Brně v usnesení ze dne 28. 7. 2021, č. j. 29 A 213/2019-136. Uvedl, že „*opomenutí účastníka řízení nezpůsobuje nicotnost rozhodnutí, nejde o nenapravitelnou vadu, v jejímž důsledku by nebylo možné vydané rozhodnutí vůbec považovat za rozhodnutí.*“ To potvrdil i Nejvyšší správní soud v řízení o kasační stížnosti. V rozsudku ze dne 24. 2. 2022, č. j. 1 As 257/2021-23, potvrdil, že „*opomenutí účastníka správního řízení však lze považovat za vadu, kterou je možné zhojit cestou řádného opravného prostředku (odvolání).*“
21. Rozhodnutím ze dne 18. 11. 2019, č. j. KUZL 74414/2019, žalovaný zamítl odvolání podané žalobcem proti územnímu rozhodnutí jako nepřípustné. Předmětem řízení o žalobě podané žalobcem ve věci vedené pod sp. zn. 29 A 213/2019, však byla pouze rozhodnutí městského úřadu Uherské Hradiště ze dne 31. 8. 2010, sp. zn. SO/76971/09/16447/2009/Bu/UR, a ze dne 17. 1. 2011, sp. zn. MUUG-SO/352/2011/17170/2010/Bu/R 12, jakožto rozhodnutí správního orgánu prvního stupně. Takovou žalobu soud odmítl pro nevyčerpání řádných opravných prostředků. Přestože žalobce územní rozhodnutí odvoláním napadl a původně i proti odvolacímu řízení směřoval žalobu ve věci 29 A 213/2019, podáním ze dne 16. 12. 2019 ji omezil tak, aby směřovala pouze proti rozhodnutí správního orgánu I. stupně).
22. S ohledem na výše závěry (viz bod 20) je nutno uzavřít, že opomenutí účastníka v rámci územního řízení nemohlo způsobit nicotnost výše uvedených rozhodnutí, které představovaly právní titul pro vyvlastnění. Námitka nicotnosti podkladů pro vyvlastnění tak s ohledem na závěry rozsudku Nejvyššího správního soudu č. j. 1 As 257/2021-23

neobstojí. Pochybení správních orgánů při vymezení účastníků územního řízení by mohlo mít za následek toliko nezákonnost rozhodnutí. Ta však v soudním řízení zpochybněna nebyla.

23. S ohledem na požadavek právní jistoty soud v souladu se zásadou presumpce správnosti aktů, podle níž jsou tyto akty považovány za bezvadné, tedy mající právní účinky, dokud nejsou stanoveným postupem opraveny nebo zrušeny (k tomu srov. též rozsudky Nejvyššího soudu z 26. 11. 1997, sp. zn. 2 Cdon 1393/97, a ze 17. 12. 1998, sp. zn. 3 Cdon 109/96, uveřejněné ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek č. 2/1999 a 2/2000 pod poř. č. 9 a 11), považuje daná územní rozhodnutí městského úřadu za souladná se zákonem a bezvadná. Z předmětných rozhodnutí tak správní orgány oprávněně vycházely i ve vyvlastňovacím řízení, které je předmětem nynějšího soudního řízení.
24. Soud tak námitku nicotnosti právního titulu vyvlastňovacího řízení neshledal důvodnou.
25. Námitkami směřujícími do územního řízení (ohledně povinnosti ustanovit panu B. opatrovníka a nesprávného vyhodnocení postavení pana B. jako účastníka řízení), se soud při přezkumu rozhodnutí o vyvlastnění nemohl zabývat, neboť se netýkaly nynějšího správního řízení. Jiné námitky směřující vůči rozhodnutí o vyvlastnění, které bylo soudem přezkoumáváno, žalobce neuplatnil.

VI. Závěr a náklady řízení

26. Na základě výše uvedených skutečností soud žalobu zamítl jako nedůvodnou (§ 78 odst. 7 s. ř. s.).
27. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobce ve věci úspěch neměl (žaloba byla jako nedůvodná zamítnuta), a nemá proto právo na náhradu nákladů řízení.
28. Žalovanému správnímu orgánu, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníku řízení právo na náhradu nákladů řízení příslušelo, náklady řízení nad rámec jeho běžné administrativní činnosti nevznikly. Soud proto rozhodl, že se žalovanému náhrada nákladů řízení nepřiznává.
29. Osoba zúčastněná na řízení nemá právo na náhradu nákladů řízení, neboť jí soudem nebyla uložena žádná povinnost, v souvislosti s níž by jí náklady řízení vznikly. Soud ani neshledal žádný vážný důvod, pro který by měl osobě na řízení zúčastněné právo na náhradu jiných nákladů řízení přiznat (§ 60 odst. 5 s. ř. s.).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních právních předpisů vyžadováno pro výkon advokacie.

Mgr. Milan Procházka
předseda senátu